

บทที่ ๑

บทนำ ข้อมูลสถานศึกษา

๑. บทนำ

หลักการและเหตุผล

ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่รัฐบาลถือเป็นนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะเพราะปัญหายาเสพติด ที่มีการแพร่ระบาดในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทางด้านการเมือง และความมั่นคงของประเทศพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในกลุ่มเยาวชน ต้มสุรา สูบบุหรี่ เทียวกลางคืน การพนัน การทะเลาะวิวาท ดัดเกม สื่อลามลามกอนาจาร ฟุ่มเฟือย และวัตถุนิยมเกินฐานะ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่สังคมไม่ยอมรับ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ของการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาทางโรงเรียนได้บูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการการร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำโครงการห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว ในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ครูอาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียน ที่เป็นแกนนำเป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจในการให้คำปรึกษา ตักเตือนเพื่อน กระตุ้นเพื่อน ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้องดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้เยาวชนของประเทศไทยเป็นเยาวชนที่มีความรู้ ควบคู่ด้วยคุณธรรม ไม่ฝักใฝ่อบายมุข และสร้างปัญหาให้กับสังคม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพพัฒนาประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา ที่มีปัญหาต้องการความช่วยเหลือได้รับคำปรึกษา คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสมจากผู้ที่เป็นแกนนำ และครูอาจารย์ที่ปรึกษา ครูแนะแนว
๒. เพื่อให้มีนักเรียน นักศึกษาแกนนำในห้องเรียนดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตักเตือน แนะนำเพื่อนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุขและปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นสิ่งชั่วร้ายทั้งหลาย
๓. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีนักเรียน แกนนำประจำห้อง และครูอาจารย์ที่ปรึกษา ครูแนะแนว และเพื่อนที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำและให้การช่วยเหลือ การบริหารจัดการการอบรม การสนับสนุนกิจกรรม และติดตามประเมินผลโดยร่วมมือกันทุกฝ่าย
๔. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง ด้วยกระบวนการสร้างเครือข่ายนักเรียน นักศึกษาแกนนำ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง ต่อเนื่องและยั่งยืน

เป้าหมาย

๑ ด้านปริมาณ

- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์วิทยาคม ได้เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว และรับการประเมินผลการดำเนินงานประจำปี เพื่อประกาศให้เป็นห้องเรียนสีขาว
- ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษาแกนนำและผู้ปกครองให้การสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินโครงการห้องเรียนสีขาว

๒ ด้านคุณภาพ

- นักเรียน นักศึกษา มีจิตสำนึกตระหนักรู้จักเสียสละดูแลช่วยเหลือกัน มีภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีมีความรู้คู่คุณธรรม
- การมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือระหว่างบ้านและสถานศึกษา มีผู้ปกครอง ครู อาจารย์ที่ปรึกษา และครูประจำชั้นติดตามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และร่วมกันแก้ไข

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. ฝ่ายกิจการนักเรียน
๒. ครูที่ปรึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- เติงปริมาณร้อยละ ๘๐ ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาวมีความพึงพอใจ
- เติงคุณภาพ ร้อยละ ๘๐ นักเรียน มั่นใจในกระบวนการดำเนินงานโครงการห้องเรียนสีขาว ที่มีผลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นแบบอย่างที่ดีงามของสังคม

การประเมินผลโครงการ

๑. ห้องเรียนประเมินตนเอง และรายงานผลการประเมินให้โรงเรียนทราบของทุกภาคเรียน
๒. สถานศึกษารายงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ทุกภาคเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียน นักศึกษา มีความรู้คู่คุณธรรม เต็มที่เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ไม่ไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข
๒. ความร่วมมือระหว่างบ้านกับสถานศึกษามีความเข้มแข็งช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาให้มีพฤติกรรมพึงประสงค์ เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศไทย
๓. การดำเนินงานโครงการห้องเรียนสีขาว มีคุณภาพนำไปสู่ โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

๒. ข้อมูลสถานศึกษา

๒.๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์วิทยา ที่ตั้ง ๓๘๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ โทร ๐-๗๗๓๔-๖๐๙๓ โทรสาร ๐-๗๗๓๔-๖๐๙๓ e-mail – website www.ratchaprapa.ac.th เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เนื้อที่ ๕๓ ไร่ เขตพื้นที่บริการ ตำบลเขาพัง ตำบลพรุไทย ตำบลพะแสง

ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์วิทยา ตั้งอยู่เลขที่ ๓๘๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รหัสไปรษณีย์ ๘๔๒๓๐ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๗๗๓๔-๖๐๙๓ มีพื้นที่ ๕๓ ไร่

ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในนามโรงเรียนสาขาของโรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา โดยมีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โครงการเชื่อมเขี้ยวหลานได้สนับสนุนจัดสร้างอาคารเรียนชั่วคราว โรงฝึกงาน ห้องน้ำห้องส้วม สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอลและปรับปรุงบริเวณให้จนใช้ได้ในปัจจุบัน

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๐ โรงเรียนได้รับการประกาศจัดตั้งโดยแยกจากการเป็นโรงเรียนสาขาให้ชื่อว่า “โรงเรียนเขี้ยวหลานวิทยา” และกรมสามัญศึกษาได้มีคำสั่งให้ นายณรงค์

กองมณี ครูใหญ่โรงเรียนบางสวรรค์วิทยามาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ได้อนุมัติวงเงินจัดสร้างอาคารเรียน ๑๐๘๗ จำนวน ๑ หลัง เป็นเงิน ๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท

วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๐ กรมสามัญศึกษาโดย นายมารุต บุณนาค ได้ลงนามเปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่ตามชื่อเชื่อนรัชชประภาเป็น “โรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม” ปีงบประมาณ ๒๕๓๐ กรมสามัญศึกษาได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้างอาคารชั่วคราว บ้านพักครู บ้านพักภารโรงและห้องน้ำ ห้องส้วมอย่างละ ๑ หลัง

ปีงบประมาณ ๒๕๓๑ กรมสามัญศึกษา ได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้างต่อเติมอาคารเรียน ๑๐๘๗ บ้านพักครู ๒ หลัง และถังเก็บน้ำฝน ๗๓๓ จำนวน ๑ ชุด

ปีงบประมาณ ๒๕๓๒ กรมสามัญศึกษา ได้จัดสรรงบประมาณต่อเติมอาคารชั่วคราว ๑๐๘/๓๐ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารโรงฝึกงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๓๓ กรมสามัญศึกษา ได้จัดอนุมัติงบประมาณสร้างบ้านพักครูแบบ ๒๐๖/๓๐ จำนวน ๑ หลัง

ปีงบประมาณ ๒๕๓๔ กรมสามัญศึกษา ได้จัดสรรงบประมาณสร้างอาคารเรียน ๑๐๘๗ จำนวน ๑ หลัง บ้านพักภารโรง จำนวน ๑ หลัง

ปีงบประมาณ ๒๕๓๕ กรมสามัญศึกษาได้จัดสรรงบประมาณสร้างบ้านพักนักเรียนแบบ ๘ คน จำนวน ๒ หลัง

ปีงบประมาณ ๒๕๔๖ กรมสามัญศึกษา ได้จัดสรรงบประมาณสร้างโรงอาหารสำหรับ ๓๐๐ นั้ จำนวน ๑ หลัง เป็นเงิน ๑,๘๔๐,๐๐๐ บาท

แผนที่โรงเรียน

๑. อาคารเขียวทลาน	๖. หอสมุด	๑๑. บ้านพักครู
๒. อาคารไกรสร	๗. โรงฝึกงาน	๑๒. แปลงเกษตร
๓. ห้องสุชา	๘. หอพระ	๑๓. เสาธง
๔. ห้องเกษตรและห้องพลศึกษา	๙. สนามฟุตบอล	
๕. โรงอาหาร	๑๐. บ่อเลี้ยงปลา	

๒.๒ ข้อมูลผู้บริหาร (ชื่อผู้อำนวยการทุกคนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน)

๑) นายโกวิท	นวลขาว	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ.๒๕๒๗ - ๒๕๒๙
๒) นายสุชาติ	หงส์ทอง	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ.๒๕๒๙ - ๒๕๓๐
๓) นายณรงค์	กองมณี	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ.๒๕๓๐ - ๒๕๓๔
๔) นายจำเนียร	เจริญสุข	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ.๒๕๓๔ - ๒๕๓๖
๕) นายบุญทิพย์	อักษรผอบ	ผู้อำนวยการ	พ.ศ.๒๕๓๖ - ๒๕๔๓
๖) นายสุภักดิ์	มุขตาร์	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ.๒๕๔๓ - ๒๕๔๖
๗) นายประดิษฐ์	สวัสดิ์	อาจารย์ใหญ่	พ.ศ.๒๕๔๖ - ๒๕๕๓
๘) นายสุขโข	สาเรศ	ผู้อำนวยการ	พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๖
๙) นายจรัสศักดิ์	เดชเกิด	ผู้อำนวยการ	พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๕๙
๑๐) ว่าที่ ร.อ.อุทัยพงศ์	คงชนะ	ผู้อำนวยการ	พ.ศ.๒๕๕๙ - ปัจจุบัน

รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

๑) นายสุรพล	พงษ์ประภากรณ์	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒) นายไพโรจน์	เพชรมณี	กรรมการผู้แทนองค์กรศาสนา
๓) นางเพียงจันทร์	ฤทธิประดิษฐ์โชค	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔) นายสุรเชษฐ	ภาพร	กรรมการผู้แทนผู้ประกอบการ
๕) นายสมศักดิ์	พุทธเจริญ	กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น
๖) นายสุรินทร์	ศรีสวัสดิ์	กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน
๗) นายจรงค์	กัณรงค์	กรรมการผู้แทนครู
๘) นายนันท์วัฒน์	पालะคเชนทร์	กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า
๙) ว่าที่ ร.อ.อุทัยพงศ์	คงชนะ	กรรมการและเลขานุการ

ข้อมูลผู้บริหาร (ปัจจุบัน)

๑) ผู้อำนวยการโรงเรียน ชื่อ-สกุล ว่าที่ ร.อ.อุทัยพงศ์ คงชนะ โทรศัพท์ ๐๖๓-๐๗๑๕๕๕๘๙
 วุฒิการศึกษาสูงสุด การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนนี้ตั้งแต่
 ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๑ ปี ๔ เดือน

๒) รองผู้อำนวยการ - คน

๒.๓ ข้อมูลนักเรียน (ณ วันที่ ๑๐ พ.ย ๒๕๖๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๐)

- ๑) จำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการทั้งสิ้น ๑๘๒ คน
- ๒) จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๘๒ คน จำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
ม.๑	๑	๓๒	๒๑	๕๓	๕๓
ม.๒	๑	๑๕	๑๗	๓๒	๓๒
ม.๓	๑	๒๖	๒๓	๔๙	๔๙
รวม ม.ต้น	๓	๗๓	๖๑	๑๓๔	๔๕
ม.๔	๑	๗	๑๓	๒๐	๒๐
ม.๕	๑	๑๑	๙	๒๐	๒๐
ม.๖	๑	๒	๖	๘	๘
รวม ม.ปลาย	๓	๒๐	๒๘	๔๘	๑๖
รวมทั้งหมด	๖	๙๓	๘๙	๑๘๒	๓๑

๒.๔ ข้อมูลอาคารสถานที่

อาคารเรียนจำนวน ๒ หลัง อาคารประกอบจำนวน ๒ หลัง ส้วม ๒ หลัง สระว่ายน้ำ – สระ สนามเด็กเล่น - สนาม สนามฟุตบอล ๑ สนาม สนามบาสเก็ตบอล

๒.๕ ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม

๑) สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และมีพื้นที่ทำการเกษตร บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน เขื่อนรัชชประภา กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๖ ศูนย์ศิลปาชีพตำบลเขาพัง ศูนย์ปราบปรามและป้องกันการประมงน้ำจืดภาคใต้ สหกรณ์การเกษตรบ้านเขี้ยวหลาน โรงเรียนบ้านพัฒนา โรงเรียนบ้านพัฒนา ๒ วัดไกรสรเขมา ราม และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาพัง อาชีพหลักของชุมชน คือ เกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีชักพระ และประเพณีวันสงกรานต์

๒) ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัว ต่อปี ๘๐,๐๐๐ บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว ๔ คน

๓) โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

โรงเรียนรัชชประภาวิทยาคมอยู่ใกล้เขื่อนรัชชประภา เทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน กองร้อย ตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑๖ ศูนย์ปราบปรามและป้องกันการประมงน้ำจืดภาคใต้ วัดไทรสรเขมาราม และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาพัง ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีในชุมชน อีกทั้งได้รับการสนับสนุน จากเขื่อนรัชชประภา ชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ ในเขื่อน รัชชประภา และเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องเงินทุนการศึกษาแก่นักเรียน ความร่วมมือในการทำกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลด้านการปฏิบัติงาน

เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่ง นอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวก ในเชิงลบก็มีปรากฏการณ์เช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาทาง เศรษฐกิจ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวที่ เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่นๆ ภาพความสำเร็จที่ เกิดขึ้นจากการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่ เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งมีครู อาจารย์เป็น หลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา ให้เติบโตงดงามและเป็นบุคคลที่ มีคุณค่าของสังคม

การพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มี ความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่าน กระบวนการทางการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข นอกจากดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน ให้นักเรียน นักศึกษา ได้รับกระบวนการเรียนรู้แล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆที่ เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้านเกมส์ การพนัน หนี เรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรม เป็นปัญหาสังคมที่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ต้องเข้าไปช่วยเหลือและ แก้ไขไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยง

การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ได้ดำเนินงานมาอย่าง ต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิดและหลักการของ “๔ ประสาน ๒ ค้ำ” ซึ่ง ๔ ประสาน ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้แทนครู/อาจารย์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา และส่วนของ ๒ ค้ำ เดิมเป็น ผู้แทนชุมชนแต่พื้นที่เสี่ยงเพิ่มมากขึ้น จึงได้กำหนดใหม่เพื่อให้มีบุคลากรสำคัญที่จะเข้ามาช่วย สถานศึกษาในการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ได้แก่ ตำรวจและพระสงฆ์ ซึ่งอยู่ในบริเวณท้องถิ่นและ ชุมชน ทั้งนี้เพื่อช่วยสถานศึกษาให้มีมาตรการป้องกันและการป้องปรามติดตามผู้จำหน่ายและผู้เสพและ มาตรการความปลอดภัย เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาสีขาวในการต่อสู้กับ ปัญหายาเสพติดและแหล่งอบายมุขรอบสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษามีระบบการป้องกันที่ เข้มแข็งและยั่งยืนจึงให้มีการดำเนินงาน ๕ มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการ รักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่ คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมี แผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ ๒ ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล ไม่ปล่อย เป็นแนวทางการ ดำเนินงาน

การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด โดยมีสถานการณ์ด้านกลุ่มเสี่ยง (Potential Demand) กลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษาเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ปัญหาด้าน Demand ไม่ลดลง เนื่องจากจำนวนผู้เสพ/ผู้ติด เกินครึ่งของผู้เสพติดที่เข้าบำบัดรักษาในแต่ละปีเป็นผู้เสพรายใหม่ กลุ่มผู้เข้าไปกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีแนวโน้มเป็นกลุ่มเยาวชน โดยอายุของผู้เกี่ยวข้องมีแนวโน้มลดลงมาสู่กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี พร้อมกำหนดเป้าหมายสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันยาเสพติดให้กับเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงอายุ ๗ - ๑๘ ปี กำหนดแผนการแก้ไขปัญหายุติยาเสพติด กำหนดบำบัดรักษาในกลุ่มที่เป็นนักเรียน โดยให้แยกการบำบัดรักษาของนักเรียนเป็นการเฉพาะไม่ปะปนกับผู้เสพทั่วไป เพื่อมิให้เกิดปัญหาการแพร่พฤติกรรม โดยจัดค่ายบำบัดหรือค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับกลุ่มนักเรียนโดยเฉพาะ หรืออาจบำบัดในโรงเรียน ภายใต้การสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานสาธารณสุข รวมทั้งได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลง เรื่อง การจัดทำจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา และ เรื่องการให้ศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา (Drug Abuse Resistance Education : D.A.R.E.) ของส่วนราชการระดับกระทรวง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ในการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นบุคคลมีคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการ ให้เยาวชน เก่ง ดี มีสุข โดยปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุขมีดังต่อไปนี้

- ๑.บุคคล เด็กและเยาวชนตกอยู่ในภาวะเสี่ยง
- ๒.ครอบครัวขาดความอบอุ่นแตกแยก เห็นห่าง
- ๓.สถานศึกษา สอนท่องจำ มุ่งวิชาการ ขาดการพัฒนารอบด้าน
- ๔.ชุมชน ยากไร้ อ่อนแอ หวังรอรับความช่วยเหลือ

ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลปัจจัยเสี่ยงของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งภาครัฐและเอกชนสรุปสภาพปัญหายาเสพติดได้ดังนี้

๑.สถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดและแหล่งอบายมุขเริ่มในกลุ่มหลังผัด และแพร่กระจายไปสู่กลุ่มบริการบริการทางเพศ เข้าสู่ครอบครัวและสถานศึกษา ทำให้จำนวนคนติดยาที่เป็นเด็กและเยาวชนมีจำนวนมากขึ้น

๒. การผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดมีเทคโนโลยีสูง และการกระจายยาเสพติดอย่างรวดเร็ว จนยากในการ ปราบปราม มีการสร้างระบบเครือข่ายการจำหน่ายเหมือนสินค้าจำหน่ายตรงในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา

๓. สภาพสังคม ครอบครัว และชุมชนเปลี่ยนแปลง ให้วิถีชีวิตมีความเสี่ยง แตกหัก เห็นห่าง และอ่อนแอปัญหาด้านเศรษฐกิจ ไม่มีงานทำ จึงหาเงินด้วยการค้ายาเสพติด

๔. การบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐที่ขาดเอกภาพ หน่วยงานไม่บูรณาการ ต่างคนต่างทำ ขาดความต่อเนื่องผู้ติดยาเสพติด ยังวนเวียนอยู่ในวงจรแห่งความชั่วร้าย เป็นภาระของสังคม ทำให้ประเทศขาดศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักวิธีปฏิเสธหลีกเลี่ยง

ยาเสพติดและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบายให้ผู้บริหาร องค์กรหลัก หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ดังนี้

๑) ผู้บริหารทุกระดับนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติจัดทำ แผนปฏิบัติการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา

๒) ผู้บริหารทุกระดับ ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ต้องให้ความสำคัญและมีจิตสำนึกร่วมกันที่จะปกป้องคุ้มครองดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ความสำคัญร่วมมือและร่วมแรงร่วมใจ จัดกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓) ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนจัดกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เช่น กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ ค่ายคุณธรรม กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักเรียน นักศึกษาทั้งในส่วนของชมรมและสภานักเรียน

๔) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้ความรู้เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติดและอบายมุข จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาทุกคนให้ทั่วถึงโดยสร้างเครือข่ายแกนนำทุกระดับในสถานศึกษา

๕) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการดำเนินงานยุทธศาสตร์ ๕ มาตรการ ตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข คือ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ ๔ ต้อง ๒ ไม่ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูลต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ปล่อยออกคู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข พุทธศักราช ๒๕๕๙

๖. ผู้บริหารทุกระดับ อำนาจการ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและจัดมาตรการเสริมแรงให้แก่ผู้รับผิดชอบด้านยาเสพติดดีเด่น ด้วยการยกย่องชมเชย มอบโล่ เกียรติบัตร เลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ มาตรการลงโทษบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ออกจากราชการ และเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ประกาศเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีสาระสำคัญ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรหลัก หน่วยงาน และสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษานำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ไปสู่การปฏิบัติให้มีแผนปฏิบัติการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหาร ครูอาจารย์และกลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา

๒. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการดำเนินงานที่เข้มแข็งต่อเนื่องและยั่งยืน

๓. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารสถานศึกษา อำนาจการ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข และจัดทำมาตรการเสริมแรงให้แก่ผู้รับผิดชอบด้วยการยกย่อง ชมเชย มอบโล่เกียรติยศ เกียรติบัตรและการเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ

๔. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารสถานศึกษา อำนาจการ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข และใช้มาตรการลงโทษบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ออกจากราชการและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

๕. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ตรวจติดตามผลการดำเนินงาน และผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารสถานศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข

๖. ผู้บริหารหน่วยงานและผู้บริหารสถานศึกษา สรุปรายงานต้นสังกัดเพื่อสรุปผลรายงานศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ

โดยการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำแนกพฤติกรรมได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๓.๑ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ดังนี้

๑) สถานศึกษาพยายามป้องกันและแก้ไขให้ถึงที่สุด โดยไม่ไล่นักเรียน นักศึกษา ให้พ้นไปจากสถานศึกษาเป็นภาระสังคม หรือสถาบันอื่น

๒) ให้องค์กรหลักทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดรายงานสภาพการใช้สาร/ยาเสพติดให้กระทรวงศึกษาธิการทราบโดยไม่ถือเป็นการผิด แต่จะพิจารณาเป็นความดีความชอบในการรายงานตามความจริง

๓) ให้องค์กรหลักสั่งการสถานศึกษา ให้ครูอาจารย์ เป็นแบบอย่างที่ดีไม่สูบบุหรี่ และพฤติกรรมไม่เหมาะสม จัดสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่และปลอดภัยจากยาเสพติด

แนวทางการดำเนินงานและจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยกลุ่มสนใจที่มีกิจกรรมหลากหลาย เช่น

- โครงการห้องเรียนสีขาว
- โครงการ TO BE NUMBER ONE
- โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน เพื่อนที่ปรึกษา YC (YOUTH COUNSELOR)
- จัดรายการออกเสียงตามสาย
- จัดการเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด นิทรรศการยาเสพติด
- จัดแข่งขันมินิมาราธอน
- จัดแสดงคอนเสิร์ตพลังสีขาว
- ให้ความรู้การป้องกันยาเสพติด โทษทางกฎหมาย ทักษะชีวิต
- อบรมนักเรียนแกนนำด้านภัยยาเสพติด
- จัดค่ายเยาวชนพิทักษ์สังคม ค่ายทักษะชีวิต ค่ายภาวะผู้นำ
- จัดกิจกรรมธนาคารความดี
- จัดกิจกรรมลานวัด ลานใจ ลานกีฬา จัดตั้งชมรมดนตรีส่งเสริมการเล่นดนตรี
- จัดอบรมลูกเสือด้านภัยยาเสพติด
- ปรับปรุงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม สร้างสนามกีฬา ส่งเสริมให้นักเรียนเล่นกีฬา
- ตรวจปัสสาวะหาสารเสพติด/ยาเสพติด

- จัดกิจกรรมฟื้นฟูสถานที่บำบัดคลินิกเสมารักษ์
- จัดกิจกรรมเฝ้าระวัง มีตู้แดงเสมารักษ์
- จัดกิจกรรมอบรมสร้างภูมิคุ้มกัน ฯลฯ

๓.๒ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสื่อลามกอนาจารและปัจจัยเสี่ยง

๑) ให้สถานศึกษาตรวจค้นและป้องกันมิให้นักเรียน นักศึกษา นำสื่อลามกอนาจารเข้ามาเผยแพร่ ในสถานศึกษา มีการตรวจค้นหาและมาตรการควบคุมดูแลการใช้โทรศัพท์มือถือคู่มือการดำเนินงาน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข พุทธศักราช ๒๕๕๙

๒) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดหนังสือ วีดีโอ เทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นประโยชน์ให้ความ บันเทิงที่ประเทืองสติปัญญาบริการแก่นักเรียน นักศึกษา กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสื่อ ลามกอนาจารในสถานศึกษา ได้แก่

- ตรวจค้นและป้องกันมิให้นักเรียน นักศึกษา นำสื่อลามกอนาจารเข้ามาเผยแพร่ใน สถานศึกษา

- ส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดทำสื่อ หนังสือ วีดีโอ เทปบันทึกเสียง และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ เป็นประโยชน์ให้ความบันเทิงที่ประเทืองสติปัญญาเพื่อบริการแก่นักเรียน นักศึกษา ฯลฯ

๓.๓ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารพนัน

๑) จัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษา รู้จักประหยัดอดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย และฝึกทำงาน เพื่อหา รายได้พิเศษจากการประกอบสัมมาชีพ

๒) ป้องปรามมิให้นักเรียน นักศึกษา เล่นการพนันทุกรูปแบบในสถานศึกษา และตรวจค้นแหล่ง ที่อาจมั่วสุม เช่น ร้านเกม สถานบันเทิง แหล่งการพนันผิดกฎหมาย เป็นต้น

๓) ส่งอาจารย์ฝ่ายปกครองหรือประสานงานตำรวจนักเรียนเพื่อสุ่มตรวจนักเรียน นักศึกษา ที่อาจ ไปมั่วสุมตามแหล่งอบายมุข แหล่งการพนัน ของชุมชนหรือของพื้นที่

กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารพนันในสถานศึกษา ได้แก่

- จัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษา รู้หลักประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ให้ป้องกันมิให้นักเรียน นักศึกษา เล่นการพนันทุกรูปแบบในสถานศึกษา และตรวจค้น สถานที่ซึ่งอาจเป็นแหล่งมั่วสุม

- ให้ครูอาจารย์ฝ่ายปกครอง ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน และนักศึกษา ในการสุ่มตรวจนักเรียน นักศึกษา ที่ไปมั่วสุมตามแหล่งการพนันและแหล่งอบายมุขของ ชุมชน

๓.๔ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาท

๑) ประสานตำรวจให้ใช้มาตรการเฝ้าระวังในการลงโทษนักเรียน นักศึกษา ที่ทำผิดกฎหมาย

๒) ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน นักศึกษา ที่มีปัญหาเป็นรายกรณีหรือราย กลุ่มและส่งครูไปเยี่ยมถึงบ้าน เพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง

๓) ตรวจค้นหาการพกพาอาวุธเข้ามาในสถานศึกษาและเพิ่มโทษผู้ทำผิดที่เคยถูกตักเตือนมาแล้ว

๔) ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาให้ครอบครัว ตั้งแต่การกำหนดระเบียบวินัย กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๕) สร้างองค์กรเครือข่ายระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน ตำรวจ โดยมีระบบสื่อสารโทรคมนาคม และระบบข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง

กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาทในสถานศึกษา ได้แก่

- ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน นักศึกษา ที่มีปัญหาเป็นรายกรณีหรือรายกลุ่ม และให้ครูไปเยี่ยมบ้านเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทะเลาะวิวาทข้ามสถาบัน
- ตรวจสอบหาการพกอาวุธเข้ามาในสถานศึกษาของนักเรียน นักศึกษา กลุ่มเสี่ยง และคาดโทษเพิ่มสำหรับผู้ทำผิดที่เคยถูกตักเตือนมาแล้ว
- สถานศึกษาจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ให้ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดระเบียบ วินัย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ 8 คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข พุทธศักราช ๒๕๕๙
- ให้สร้างองค์กรเครือข่ายระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน และตำรวจ โดยมีระบบการสื่อสาร โทรคมนาคม และระบบข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง
- ให้ประสานกับตำรวจ ใช้มาตรการเฝ้าระวังในการลงโทษนักเรียน นักศึกษา ที่ฝ่าฝืน ในชั้นกระทำผิดกฎหมาย และสถานศึกษาจัดระบบติดตามดูแลพฤติกรรม